

Betreft:	Bijbelstudie	Dit is een uitgave van de Hersteld Hervormde Mannenbond	
Onderwerp:	Jozef de behouder des levens	Auteur:	Ds. N.P.J. Kleiberg
Nummer 2018-05		Deze uitgave is uitsluitend bestemd voor de aangesloten verenigingen	

Jozef de behouder des levens (1)

Lezen: Genesis 37 vs. 12 t/m 36

Zingen: Psalm 66 vs. 4 en 5

Psalm 69 vs. 6 en 7

Voorwoord

We gaan aan de dromen van Jozef voorbij. We weten hoe deze tot boosheid hebben geleid bij zijn broers. Zelfs Jakob sprak zijn ongenoegen erover uit. Ze zijn wel aanleiding tot wat de broers later beramen.

En olie op dat vuur was, dat Jakob Jozef boven al zijn broers voortrok. Dit kwam door de eigen invullingen van Jakob en gedachten die hij gevormd had. Want hij meende dat Messias zou voortkomen uit één van de beide kinderen van Rachel.

Jakob was gevallen voor de bevalligheid van Rachel, hoewel zij de afgoden diende, net als haar vader. Later pas zou Jakob verstaan dat het niet Rachel is, als hij het mag uitroepen: en aldaar heb ik Lea begraven. Dan ziet en verstaat Jakob bij Lea de tere Gods vreze.

Vs. 12. Sichem

Jozefs broers zijn naar Sichem vertrokken om de kudde van hun vader te weiden.

Het is blijkbaar na de oogsttijd. Schapen hebben de stoppelvelden afgegraasd en worden naar noordelijker streken gebracht. Daar vindt de oogst veelal iets later plaats en is er nog voedsel voor deze beesten.

Sichem was gelegen in het midden van het land Kanaän, in het gebergte van Efraïm (vgl. Jozua 21 vs. 21).

Zie ook Genesis 33 vs. 19: Omtrent Sichem had Jakob tevoren een stuk land gekocht. Misschien hopen de broers hun rechten nabij Sichem nog te kunnen laten gelden, ondanks de verstoorde verhouding door de verraderlijke overval op Sichem. Dit staat beschreven in Genesis 34 en hield verband met de zaak tussen Sichem en Dina.

Daarom is Jakob mogelijk zo bezorgd. Want die omstandigheden kunnen tot vijandigheden leiden. Hieruit blijkt de bezorgdheid, maar ook de liefde van Jakob tot zijn zonen. Het gaat om hun welstand.

Het Hebreeuwse woord voor “welstand” is “*Shelom*”, dat “vrede” betekent.

Hoewel er geen liefde van de broers tot Jozef is, is dat andersom wel. Het komt openbaar in het feit, dat hij niet alleen de opdracht van vader vervult en naar Sichem gaat en als ze daar niet zijn weer naar huis terugkeert. Nee, hij blijft hen zoeken. Ondanks hun haat tegen hem, zoekt hij ze toch op.

Sichem ligt plm. 80 km. van de woonplaats van Jakob. Terwijl straks Dothan nog 20 km. verder ligt.

Vs. 19. Die meester dromer

Wat het meeste kwaad bloed ten aan zien van Jozef bi de broers heeft gezet, blijkt uit de woorden die het eerst gesproken worden, als zij Jozef zien, nl. “Meester dromer”. Er ligt spot in dit woord. En dat brengt hen tot het besluit om Jozef te doden. Ze willen hierdoor ook aantonen dat de dromen van Jozef bedrog moeten zijn. Althans ze hopen dat dat zo zal zijn.

Achter dit boze beraad van de broers zit toch niet anders dan de list van de satan. Op deze wijze heeft die mensenmoordenaar van den beginne voortdurend gewerkt om te proberen de beloften van God ongedaan te maken.

Denk aan de pogingen tot verdelging van het volk Israël

1. door Farao in het land Gosen, alle jongens moesten gedood worden en dan sterft het volk van zelf uit..
2. Amalek in de woestijn door Israël te vervloeken.
3. Haman ten tijde van koningin Esther.
4. Kindermoord in Bethlehem.
5. Verzoeking van de HEERE in de woestijn.
6. En nu nog door de Arabische volken, islam – soms ook heel geraffineerd: “Wij hebben niets tegen het joodse volk, maar wel alles tegen de joodse staat”.

Vs. 25. Onverschilligheid broers.

De hardheid en onverschilligheid van de broers blijkt uit het feit, dat ze naast de put gaan zitten eten, terwijl Jozef “om genade bad”. Pas later beseffen zij dat zoals blijkt in Genesis 42 vs. 21: “*Toen zeiden zij de een tot den ander: Voorwaar, wij zijn schuldig aan onzen broeder, wiens benauwdheid der ziel wij zagen, toen hij ons om genade bad, maar wij hoorden niet; daarom komt deze benauwdheid over ons*”.

Ruben, de oudste, gevoelt het kwaad dat zij hiermee doen. Echter hij verhindert het niet. Tussen Ruben en zijn vader ligt het ook niet meer goed, want Ruben had de dienstmaagd van Rachel genomen, en zij was uiteindelijk toch ook een vrouw van zijn vader!

Probleem vs. 28.

Er staat Ismaëlieten, maar ook Midianieten. De kanttekeningen gaan er tenslotte vanuit dat het een gemengde groep was.

Ismaëlieten zijn nakomelingen van Ismaël zoon van Abraham en Hagar, terwijl de Midianieten afstammelingen zijn van Midian, een zoon van Abraham en Ketura.

Het is zeer goed mogelijk, dat de Midianitische mannen een afzonderlijke handelscompagnie, een onderdeel van de Ismaëlitische karavaan, vormden. Helemaal duidelijk is het voor ons niet.

In ieder geval doodt men Jozef niet of laat men hem omkomen in de put, maar ze verkopen hem aan deze handelskaravaan voor 20 zilverlingen.

20 zilverlingen is volgens Leviticus 27 vs. 5 de waarde van een *half*volwassen jongen, een volwassen slaaf kostte 50 zilverlingen (zie Leviticus 27 vs. 3).

Jozef werd dus voor weinig geld verkocht.

Wat een voorzienigheid van de HEERE. Het is niet voor niets, dat Jozef zijn broers vindt aan de handelsweg waar de karavaan langs zou komen.

De verkoop van Jozef was op voorstel van Juda. Maar dit heft de verantwoordelijkheid van de broers niet op, maar het is boven dit alles de hand van de HEERE.

Zoals Pilatus Jezus moest veroordelen, stelde hem schuldig omdat hij een Rechtvaardige overgaf. Maar ten diepste was het Gods hand, Die de weg daartoe ontsloot. Zo ook hier met Jozef als een type van Christus.

Waarom? Wel, omdat Jozef naar Egypte moet.

Uit Egypte heeft de HEERE Zijn volk en daarin Zijn Zoon geroepen. Het is niet voor niets dat de HEERE op dit moment deze kooplieden doet langs komen.

En hoewel in Genesis 37 de naam van God niet voorkomt, is Hij (op verborgen wijze) aanwezig. Hij staat boven alles. Hij zendt Jozef Zijn dromen en Hij beschikt door Zijn beleid, dat Jozef naar Egypte wordt weggevoerd. Uiteindelijk zal Jozef als onderkoning van Egypte zijn vader, zijn broers en verdere familie, het volk Israël middellijkerwijs voor hongersnood bewaren.

“Er blijft dan een rust over voor het volk Gods”. Die rust blijft erover voor het volk van de Heere, dat daarin mag binnengaan. Gods volk, ja, maar...zo vond de Heere hen niet. Hij vond Zijn volk op een verkeerde weg, die van Hem afvoerde. Hij vond hen in hun zonden en schuld.

Maar terwijl zij naar Hem niet vroegen, kwam de Heere met Zijn opzoekende liefde tot verloren mensenkinderen om die te verlossen.

Genesis 37 predikt ons Gods ondoorgroendelijke wegen en dat bijzonder indringend door van God te zwijgen. God werkt in het verborgene. Ook de zonden van Jozefs broers gebruikt God tot volvoering van Zijn heilsplan, zonder dat de zonde daarbij wordt gerechtvaardigd.

In Jozefs geschiedenis ligt een treffende heen wijzing naar wat er met de Heere Jezus heeft plaatsgehad. Jozef voor 20 zilverlingen verkocht en Judas, die Zijn Meester voor 30 zilverlingen aan het Sanhedrin verkocht.

Jozef werd middellijkerwijs veel later, in materieel opzicht, het middel tot behoudenis van het leven van het volk Israël.

Christus echter is het Brood des levens en het levende Water, zie Johannes 6 vs. 35 en 4 vs.14. “... , en die in Mij gelooft, zal nimmermeer dorsten”.

Bij Hem is het niet alleen voor het tijdelijke, maar vooral voor het eeuwige leven.

De weg die Jozef moet gaan is naar Gods gemaakt bestek.

Want Jozef moest uit Egypte geroepen worden, zoals ook Christus later uit Egypte geroepen is.

Dit hadden de broers van Jozef niet kunnen afwenden.

Echter neemt dit niet weg dat de handelswijze van de broers goddeloos is en om die reden niet goed te praten.

Als we zien hoe met leugen en bedrog gehandeld is en daardoor het leven van vader Jakob afgebroken wordt, kan niet gezegd worden: het moest nu eenmaal zo.

Gods weg en onze verantwoordelijkheid kunnen weleens op gespannen voet lijken te staan, maar we blijven voor het onze verantwoordelijk.

We letten nog even op het eind van hoofdstuk 37:

Jozef wordt verkocht door zijn broers terwijl Ruben er niet is.

En Ruben moet tot zijn schrik bemerken, dat dit gebeurd is.

Hoe Ruben als oudste dit probleem had willen oplossen, staat er niet. Maar het blijkt wel uit het geheel, dat Ruben alleen aan zichzelf denkt.

Een knecht wordt gestuurd om met een schijnheilige vraag tot vader te gaan of de rok, in bloed gedrenkt, van Jozef is.

Vader Jakob wordt hierdoor in diepe rouw gedompeld.

Dan komen zijn andere zonen thuis en bedrijven met hem rouw. Er staat dan dat zijn zonen zich opmaakten om hem te troosten. Maar wat een huichelarij. Zeker, hadden zij hem kunnen troosten door de waarheid te zeggen. Maar i.p.v. dat houden zij de schijn hoog.

Een troost zonder inhoud.

Gespreksvragen:

1. De verantwoordelijkheid van de mens blijft, hoewel dat wel eens op gespannen voet kan staan, denk aan Judas, waarvan staat dat hij daartoe (het verraad) geboren is. Hoe moeten we dat uitleggen?
2. Maar waarom wordt er heden ten dage door de HEERE steeds minder door middel van dromen gesproken? (zie 1 Korinthe 14 vs. 22)
3. Kunnen mensen uit onze omgeving ook merken dat de HEERE met ons is?
4. Zien we niet alleen in de voorspoeden, maar ook in de tegenspoeden, dat het de hand van de HEERE is? (Denk bijv. aan Ps. 39 en Ps. 42).
5. Waarin zal Jozef een type van Christus geweest zijn?

Aantekeningen: